

Belgen waren er niet bij, al hebben ook onze artiesten hun idee voor dialoog tussen Kerk en kunst

Rondje navelstaren

Vlaamse tv-zenders brengen almaar minder nieuws over het buitenland en dat wreekt zich op de samenleving

- Kennis over buitenland gaat achteruit
- Daardoor kunnen we ons niet goed inleven in problemen van anderen
- Op de duur telt enkel nog eigenbelang

Lieve WOUTERS

Zapt u weg, wanneer het journaal bij de berichtgeving over het buitenland aanbeldt? Is dat het moment voor u om even het voorbije thema te bespreken met uw huisgenoot, of spitst u pas nu echt de oren? Onderzoek wijst uit dat de aandacht van mensen afneemt naarmate een onderwerp verder van zijn of haar leefwereld af staat. Dat is begrijpelijk. We zijn allereerst bekommerd om ontwikkelingen die direct invloed hebben op ons dagelijkse leven. Toch is het van belang om af en toe verder te kijken dan de neus lang is. De mensen daartoe aanzetten, is in principe de hoofdplicht van nieuwsmedia. Ze bieden een venster op de wereld.

Maar wat gebeurt er vandaag in het nieuws op de twee belangrijkste tv-zenders VRT en VTM? Het Vlaams Vredesinstituut vergeleek de berichtgeving over het buitenland en stelt tussen 2003 en 2008 een gevoelige daling vast. De belangstelling voor het buitenland neemt zienderogen af.

Vooraf op de commerciële zender is de daling voelbaar. Hier belicht vandaag nog maar één op vijf onderwerpen het buitenland. Op de openbare omroep is dat toch nog een derde van alle berichtgeving. Maar de lengte van die berichten is verre van spectaculair. De meeste buitenlandstukken horen thuis in de zogenaamde carrouselformule. Een ritmisch deuntje ondersteunt de berichten die elkaar in snel tempo opvolgen. Meestal komen hier de vreemde en verre landen aan bod, waar de kijker weinig voeling mee heeft. „En dat zal hij vanwege het gebrek aan duiding in deze rubriek ook niet krijgen”, oordeelt het Vredesinstituut.

Het wanhopige protest van Amazone-indianen tegen de aantasting van hun woongebied in Peru ging aan onze media voorbij. © Belga

Uitgebreider buitenlands nieuws gaat allereerst over onze buurlanden en over enkele politieke en militaire grootmachten. „Bij het beoordelen van de nieuwswaarde van feiten, blijkt nabijheid de belangrijkste toetssteen. Het gaat over nabijgelegen landen en over culturen die nauw aansluiten bij de onze. Zelden wordt er iets verder in de tijd teruggaan voor duiding”, zegt Wies De Grave. „Als het al eens over verre en vreemde landen gaat, dan meestal in het kader van oorlog, rampen of criminaliteit. Ze worden dus ook nog eens eenzijdig negatief benaderd.”

Wat berichtgeving over buitenland met vreedzaam samenleven te maken heeft? „De invloed op de mentaliteit van mensen van vol-

doende kwaliteitsvol buitenlands nieuws – of het gebrek daaraan – is groot. Zonder dit venster op de wereld kunnen we ons niet inleven in de grote wereldproblemen.

Overheid moet zorgplicht invoeren in mediabeleid om nieuws over buitenland te verzekeren, vindt Vlaams Vredesinstituut

Meer kennis zorgt voor meer verdraagzaamheid en verbondenheid. Minder kennis leidt tot meer gerichtheid op het eigen ‘ik’ en onverdraagzaamheid. Uit onderzoek blijkt dat mensen die het

buitenland volgen, positiever ingesteld zijn wat betreft vrede en geweldloosheid.”

Oorzaak van deze betreurenswaardige ontwikkeling is de commercialisering van de mediasector. Niet de doelstelling om het publiek te informeren staat voorop, wel het behalen van goede kijkcijfers. „Uit besparingsoverwegingen wordt nog maar weinig aan nieuwsgaring gedaan in het buitenland. Men baseert zich hoofdzakelijk op enkele grote nieuwsagentschappen. Daardoor gaan ook alle nieuwsmedia op elkaar gelijken.”

Die commercialisering zou niet zichtbaar mogen zijn op de openbare omroep, die toch de middelen krijgt van de overheid, via de belastingen, om naar kwaliteit

te streven. Toch is het zo. Tomas Baum, directeur van het Vlaams Vredesinstituut, pleit er daarom voor dat de overheid een ‘zorgplicht’ zou invoeren in zijn mediabeleid.

„Rechtstreekse inhoudelijke in-menging op redactievloeren is uit den boze, maar het creëren van afdoende randvoorwaarden voor een kwaliteitsvolle pers biedt wel mogelijkheden.” Concreet stelt het Vredesinstituut voor dat de overheid een ‘zorgplicht’ inschrijft in de beheersovereenkomst met de VRT. „Momenteel verbindt de beheersovereenkomst de openbare omroep ertoe aandacht te geven aan bepaalde thema’s. Buitenland hoort daar vooralsnog niet bij en daar zou verandering in moeten komen.”